

- Закон України «Про концесії» від 16.07.1999 р., який діє в редакції від 08.07.2011 р., визначає поняття та правові засади регулювання відносин концесії державного та комунального майна з метою підвищення ефективності його використання і забезпечення потреб громадян України у товарах (роботах, послугах);

- Закон України «Про концесії на будівництво і експлуатацію автомобільних доріг» від 14.12.1999 р., який діє в редакції від 15.01.2009 р. № 891-VI, визначає особливості будівництва та/або експлуатації автомобільних доріг загального користування на умовах концесії;

- Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, тепlopостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» від 21.10.2010 р. № 2624-VI, яким передбачено спрощений порядок передачі в оренду чи концесію зазначених об'єктів, встановлення умов захисту капіталовкладень приватного інвестора. У 2011-2012 рр. Урядом України прийнято низку нормативних документів щодо методик і процедур, пов'язаних із реалізацією ДПП. Так, правове забезпечення визначає процедуру надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства. Державний партнер готує звіт про виконання договору, що подається до органу виконавчої влади з питань державно-приватного партнерства, який проводить моніторинг, узагальнює та оприлюднює результати здійснення державно-приватного партнерства. Затверджена форма звіту, перелік показників. Також Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики виявлення ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством, їх оцінки та визначення форми управління ними» (від 16 лютого 2011 р. № 232) визначено види можливих ризиків, пов'язаних з державно-приватним партнерством, методи їх оцінки та форми управління ними. Методика застосовується під час проведення аналізу ефективності державно-приватного партнерства, прийняття рішень про його здійснення, розподіл ризиків між державним і приватним партнерами, укладення договору між ними [2].

Розроблене нормативне забезпечення передбачає проведення тривалого і громіздкого узгодження проекту з боку приватного партнера, що однак не гарантує йому дотримання іншою стороною (державою) виконання своїх зобов'язань. Лише Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства» (від 17 березня 2011 р. № 279) визначає процедуру надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної власності, форми надання державної підтримки. Затверджено також порядок проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, який визначає механізм аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, а також форму подання пропозиції та форму техніко-економічного обґрунтування здійснення державно-приватного партнерства.

Література: 1. Кондратьев В.Б. Инфраструктура как фактор экономического роста // Российское предпринимательство. – 2010. – № 11 Вып. 2 (171). – С. 29-36 2. Щодо розвитку державно-приватного партнерства як механізму активізації інвестиційної діяльності в Україні/ Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку Національного Інституту стратегічних досліджень. [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/816/>

Іванова Т.Л.,
к. е. н., доцент,
Зубрикiна М.В.,

*аспірант Донецького державного університету управління,
м. Донецьк, Україна*

УДК 338.1:332.14

РІВЕНЬ ЗАЙНЯТОСТІ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

В умовах транзитивної економіки застосування трудових ресурсів стає визнаною складовою для стабілізації розвитку регіону, яка тісно пов'язана з трансформацією системи управління та підвищенням конкурентоспроможності трудових ресурсів регіону.

Значний внесок у вивчення розвитку трудового потенціалу внесли наукові роботи багатьох вітчизняних учених, таких як: В. Костаков, Г. Сергеева, І.Лукинов, С.Пирожков,

О. Хомра та багатьох інших науковців. Авторами трудоресурсного підходу були: В. Костаков, Г. Сергєєва, Л. Чижова, вони розглядали трудовий потенціал, виходячи з трудових ресурсів, приділивши значну увагу їх якісним характеристикам. Авторами демографічного підходу є: І. Лукінов, С. Пирожков, О. Хомра, В. Піскунов, які зосереджували увагу на ролі та місці окремих поколінь у функціонуванні трудового потенціалу [2].

Зайнятість є одним з чинників, що впливають на конкурентоспроможність населення, що є основою сталого розвитку регіону. Соціально-трудова потенціал певного регіону можна характеризувати як конкурентоспроможний у випадку наявності наступних умов: якщо даному регіону притаманний високий рівень трудової активності працездатного населення; якщо кваліфікація та освіта працездатного населення даного регіону відповідає потребам ринку праці, існуючим на даний момент часу або таким, що будуть формуватися протягом наступних років під впливом науково-технічного прогресу та структурної перебудови економіки; якщо у структурі зайнятого населення регіону питома вага спеціалістів, тобто тої категорії працівників, які переважно забезпечують інноваційний напрям економічного розвитку, є вищою, ніж аналогічний показник в інших регіонах; якщо у даному регіоні спостерігається вищий у порівнянні з іншими регіонами ступінь розвитку альтернативних форм зайнятості населення; якщо місцеві та центральні органи державної влади здійснюють комплексну та систематичну соціально-економічну політику, спрямовану на запобігання трудовій еміграції економічно активного та висококваліфікованого населення та на залучення до роботи в галузях народного господарства кваліфікованих працівників з інших регіонів [1, с. 45-46].

Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2012 року склала 27,5 тис. осіб, що на 5,6% більше, ніж місяць тому, а порівняно з 1 січня 2011 року менше на 14,2%. Кількість безробітних жінок зменшилася за рік на 13,3%, безробітної молоді у віці до 35 років – на 19,4%. Питома вага безробітних жінок на початок 2012 року склала 66% усіх зареєстрованих безробітних, а їх кількість становила 18,1 тис. осіб. Безробітної молоді до 35 років на 1 січня перебувало на обліку 12,3 тис. осіб, або 45% усіх безробітних. Середній розмір допомоги по безробіттю в грудні 2011 року становив 1053 грн. [2].

Рис. 1. Фактори формування конкурентоспроможності трудового потенціалу регіону

Рівень зареєстрованого безробіття на 1 січня 2012 року склав в області 1% населення працездатного віку. Рівень безробіття економічно активного населення працездатного віку, визначений органами статистики за методологією Міжнародної організації праці, становив 8,7% (згідно з останніми даними за 9 місяців 2011 року). Процедура аналізу конкурентоспроможності соціально-трудова потенціалу регіону може здійснюватися шляхом дослідження факторів,

представлених на рис. 1 [1, с. 29]. Отже, одним з найбільш важливих індикаторів та показників високого рівня конкурентоспроможності соціально-трудового потенціалу є вдала та системна соціально-економічна політика органів державної влади, спрямована на запобігання трудовій еміграції працівників, особливо висококваліфікованих. Інструментами такої політики є не стільки висока заробітна плата, рівень якої за умов ринкової економіки більшою мірою визначається співвідношенням попиту та пропозиції на ринку праці, ніж директивними заходами держави, оскільки ефективне законодавче регулювання тих сфер господарської діяльності, в яких найчастіше задіяні висококваліфіковані фахівці, тобто правовий захист результатів праці вітчизняних спеціалістів [3, с. 72-73].

Література: 1. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини. Підручник для ВНЗ (затв. МОН України), 4-е вид. - К: Знання, 2009. – 390 с. – С. 25-88. 2. http://economy-zt.info/files/e-region/year_2011/sesr_02_2011.pdf 3. Семикіна М. В. Регулювання конкурентоспроможності у сфері праці / відп. ред. В. В. Онікієнко. – Кіровоград: ПВЦ «Мавік», 2004. – 146 с. – С. 72-73.

*Казакова М.Г.,
аспірант Інституту економіки промисловості НАН України,
м. Донецьк, Україна*

НАПРЯМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ПРОМИСЛОВОГО РЕГІОНУ

Характерною рисою світової економіки в ХХІ ст. є загострення конкурентної боротьби, що зумовлює прагнення держав до постійного економічного зростання та нарощування довгострокових конкурентних переваг. Вагомим фактором підвищення конкурентоспроможності економіки країни є стабільний розвиток її виробничої сфери. Однак такий розвиток породжує екологічні проблеми техногенного характеру: виснаження озонового шару, глобальна зміна клімату внаслідок «парникового ефекту», забруднення атмосферного повітря та водоймищ тощо.

Проблемам взаємозв'язку економічного розвитку та екологічної безпеки присвячено багато праць вітчизняних і закордонних учених, у т. ч. питання екологізації виробництва розкрито у роботах Р. Костанза [1], С. Харічкова [2], формування стратегії та створення умов для переходу на засади сталого розвитку – Т. Панайотоу [3], І. Александрова, О. Половяна [4] та ін.

Проте ефективне впровадження існуючих розробок щодо екологізації виробництва потребує врахування аспекту наявності незбалансованості у розвитку промисловості в різних регіонах країни і, відповідно, у рівні їх екологічного стану. Метою даної роботи є обґрунтування можливих напрямів екологізації виробництва промислового регіону як джерела найвагомішого впливу на природне середовище. Регіональна промислова політика в контексті екологізації виробництва орієнтована на формування сучасних наукоємних галузей промисловості, які забезпечують стійкий економічний розвиток, використовують новітні технології комплексної та безвідходної переробки ресурсів, відповідають вимогам соціальної та екологічної безпеки і перспективним напрямом соціально-економічного розвитку країни.

Ефективним економічним інструментом екологізації та забезпечення сталого розвитку промислового регіону є створення еко-промислових груп (кластерів) (рис. 1). Реалізація стратегії кластероорієнтованої промислової політики в контексті екологізації виробництва регіону дозволить досягти таких цілей: підвищити рівень економічної, соціальної, екологічної безпеки; підвищити конкурентоспроможність і продуктивність учасників кластера за рахунок впровадження інновацій; забезпечити високу якість послуг за рахунок ефекту синергії і уніфікації підходів в логістиці, інформаційних технологіях тощо; підвищити рівень зайнятості економічно активного населення; сприяти ефективному виходу на зарубіжні ринки і закріпленню на них. Реалізація екологізації виробництва регіону повинна здійснюватися на підставі використання низки адміністративних та економічних інструментів.

1. Адміністративні інструменти – це засоби, які безпосередньо впливають на поведінку забруднювачів навколишнього природного середовища шляхом встановлення та застосування законодавчих та нормативно-правових актів, що визначають цілі, стандарти, технології, яким необхідно слідувати. У разі порушень передбачаються санкції (сплата штрафів, адміністративна або кримінальна відповідальність). При цьому забруднювач не має поведінкового вибору та